

Jaarverslag 2019

COPD& Astma Huisartsen Advies Groep

INHOUD

Inleiding.....	3
Missie en visie	3
Organisatie CAHAG	3
Deelnemers.....	4
Financieel	4
Bestuurlijke wijzigingen	5
Activiteiten 2019.....	5
Terugblik deskundigheidsbevordering.....	5
Voorgenomen acties op het gebied van deskundigheidsbevordering zoals beschreven in jaarplan 2019:.....	5
In 2019 behaalde resultaten	6
Terugblik ondersteuning bij implementatie van astma/COPD richtlijnen en standaarden	7
Voorgenomen acties zoals beschreven in jaarplan 2019	7
In 2019 behaalde resultaten	7
Terugblik advisering met betrekking tot opstellen richtlijnen en consensustrajecten	8
Voorgenomen activiteiten zoals beschreven in jaarplan 2019.....	8
In 2019 behaalde resultaten	9
Terugblik netwerkfunctie voor expertgroep.....	9
Voorgenomen activiteiten zoals beschreven in jaarplan 2019.....	9
In 2019 behaalde resultaten	10
Terugblik vertegenwoordiging van beroepsgroep en samenwerking met externen	10
Terugblik bevorderen van wetenschappelijk onderzoek eerstelijns astma/COPD-zorg.....	11
Voorgenomen activiteiten zoals beschreven in jaarplan 2019.....	11
In 2019 behaalde resultaten	11
Terugblik opstellen plan voor efficiënte interne en externe Communicatie.....	12
Voorgenomen activiteiten zoals beschreven in jaarplan 2019.....	12
In 2019 behaalde resultaten	13

INLEIDING

CAHAG zet zich in voor het bevorderen van astma/COPD-zorg in de eerste lijn. In dit jaarverslag brengen wij de lezer op de hoogte van onze activiteiten in het jaar 2019.

MISSIE EN VISIE

MISSIE VAN DE CAHAG

Vanuit de achtergrond dat de CAHAG een huisartsgeneeskundige expertgroep is op het gebied van astma/COPD zorg ziet de CAHAG als haar missie:

“het bevorderen van de kwaliteit van de zorg voor mensen met astma en COPD, vanuit huisartsgeneeskundig perspectief en expertise”.

VISIE VAN DE CAHAG

De CAHAG wil deze missie realiseren door:

- activiteiten te organiseren met betrekking tot deskundigheidsbevordering, implementatie en onderzoek.
- het vormen van een netwerk van huisartsgeneeskundige/eerstelijns experts op het gebied van astma en COPD.
- samenwerking met andere expertgroepen/organisaties/disciplines met betrekking tot astma en COPD-zorg in binnen- en buitenland.

KERNTAAK CAHAG

CAHAG ziet als haar kerntaak de deskundigheidbevordering en ondersteuning van alle medewerkers binnen de huisartsenpraktijk met betrekking tot astma en COPD zorg. Daarbij is voor de CAHAG de relatie met de beroepsgroep (NHG en LHV) een centraal uitgangspunt.

ORGANISATIE CAHAG

Voor een overzicht van de organisatiestructuur van de CAHAG wordt verwezen naar het aparte document *Organisatiestructuur CAHAG*.

DEELNEMERS

CAHAG heeft op 31 december 2019, 90 deelnemers (kaderhuisartsen, wetenschappers en buitengewone deelnemers). Deelnemers die geen actieve bijdrage leveren aan de CAHAG-activiteiten betalen een financiële bijdrage. Deelnemers die een actieve bijdrage leveren aan CAHAG-activiteiten zijn hiervan vrijgesteld.

In 2015 is de mogelijkheid tot 'buitengewone deelname' ingesteld voor niet-huisartsen die tevens geen functie als wetenschapper op het gebied van huisartsgeneeskundige astma/COPD zorg bezitten. Ondertussen zijn er 6 van de 90 deelnemers buitengewoon. Hier zijn wel voorwaarden aan gesteld:

- werkzaam binnen de eerste lijn als praktijkverpleegkundige/praktijkondersteuner/longverpleegkundige/ longfunctieanalist/ astma/COPD consulente/verpleegkundig specialist
- jarenlange ervaring binnen de astma en COPD zorg in de regio en/of landelijk (betrokken bij LAN; ontwikkelen van standaarden en richtlijnen, betrokken bij CAHAG, het geven van a/c scholingen, etc.)
- niet meer dan 10% van de CAHAG-deelnemers is buitengewoon
- een buitengewone deelnemer kan geen lid worden van het bestuur

FINANCIIEEL

De inkomsten van de CAHAG zijn afkomstig uit:

- Deelnemersbijdragen
- Verkoop van scholingen, inschrijvingen scholingsevenementen
- Projectsponsoring: Dit geschiedt middels multisponsoring door diverse farmaceutische bedrijven. Hierbij kent de CAHAG hoofd- en subsponsors. Hoofdsponsors waren in 2019 Boehringer Ingelheim, GlaxoSmithKline en Novartis. Subsponsors waren Chiesi, AstraZeneca en Teva.

Het financieel jaaroverzicht 2019 is nog niet beschikbaar en wordt als apart document toegevoegd.

BESTUURLIJKE WIJZIGINGEN

In 2019 zijn er enkele bestuurlijke wijzigingen geweest.

Regien Kievits heeft afscheid genomen als voorzitter van het CAHAG-bestuur. Tijdens de longdagen is het voorzitterschap van de CAHAG door Regien overgedragen aan Jiska Snoeck. Jiska heeft haar taak als voorzitter van de commissie Wetenschap en Internationale contacten aan Ingrid Looijmans. Ingrid is tegelijk toegetreden tot het bestuur, waar zij de portefeuille wetenschap beheert.

Wim Oomen is in 2019 toegetreden tot het bestuur, waar hij de portefeuille deskundigheidsbevordering beheert.

Het bestuur bestaat per ultimo 2019 uit:

- Jiska Snoeck, voorzitter
- Lisette van den Bemt, penningmeester
- Niels Chavannes, vicevoorzitter, wetenschap
- Ingrid Looijmans, wetenschap
- Wim Oomen, deskundigheidsbevordering
- Maret Zonneveld, secretaris, implementatie
- Jean Muris, PR en communicatie

ACTIVITEITEN 2019

Als algemene speerpunten voor 2019 zijn geformuleerd:

1. Deskundigheidsbevordering van alle medewerkers binnen de huisartsenpraktijken.
2. Ondersteuning bij implementatie van astma/COPD richtlijnen en standaarden
3. Advisering met betrekking tot opstellen richtlijnen en consensusstrategieën
4. Netwerkfunctie voor expertgroep
5. Vertegenwoordiging van beroepsgroep en samenwerking met externen
6. Bevorderen van wetenschappelijk onderzoek eerstelijns astma/COPD-zorg
7. Opstellen plan voor efficiënte interne en externe Communicatie.

Hieronder zullen we per speerpunt terugblikken op de voorgenomen acties en de resultaten daarvan.

TERUGBLIK DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

Vanaf maart 2019 is Wim Oomen toegetreden tot het bestuur, waar hij de portefeuille deskundigheidsbevordering beheert. Deze portefeuille was voor maart 2019 vacant. Er is geen op dit moment in het bestuur geen portefeuillehouder kaderopleiding. CAHAG is actief bij het organiseren van van onderwijs aan alle medewerkers binnen de huisartspraktijken en zorggroepen.

VOORGENOMEN ACTIES OP HET GEBIED VAN DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING ZOALS BESCHREVEN IN JAARPLAN 2019:

- Organisatie Adembenemend
- Organisatie CAHAG-cursussen
- REDUX

- Ziektelastmeter
- Daarnaast is er een breed aanbod aan CAHAG-scholingsmodules. Deze scholingen worden ingekocht door a.a. zorggroepen. De onderwijscommissie draagt zorg voor de ontwikkeling, actualisering en het beheer van deze onderwijsprogramma's.
- CASPIR en CASPIR online
- KASPIR
- Bijdrage aan verdere ontwikkeling en het aanbieden van eLearning over exacerbatie-management en over astma bij kinderen in samenwerking met Nell en Radboud Universiteit.
- Train de trainercursus CASPIR
- Bijdrage aan longdagen
- Organisatie CAHAG-conferentie
- Bijdrage aan Kaderopleiding Astma en COPD.

Een intensievere samenwerking met het NHG wordt gezocht.

IN 2019 BEHAALDE RESULTATEN

- De CAHAG heeft in 2019 onderwijs georganiseerd voor alle medewerkers binnen de huisartspraktijken en zorggroepen.
  - Organisatie Adembenemend (31 januari en 1 februari): tweedaagse nascholing HA/POH, gericht op implementatie.
  - Organisatie CAHAG-cursussen (21 maart en 11 april): eendaagse nascholing, gericht op werk POH/HA
  - CASPIR en CASPIR online
    - Er zijn inmiddels meer dan 10.000 huisartsen en POHers CASPIR gecertificeerd en in 2019 hebben meer dan 1100 CASPIR cursisten deelgenomen aan CASPIR Online.
    - Ontwikkeling van een eLearning in eigen beheer voor module 1 van CASPIR
  - Onderwijs REDUX (zie ook overzicht projecten)
  - Onderwijs ziektelastmeter (zie ook overzicht projecten)
  - KASPIR (actualisatie en ontwikkeling herhaalmodule)
  - Ontwikkeling, actualisering en het beheer van het brede aanbod aan CAHAG-scholingen. Deze zijn door derden (onder andere zorggroepen) te bestellen (zie ook overzicht projecten).
- In 2019 is nagedacht over een plan om de CAHAG-scholingen beter te positioneren. Het eerste concept is op de netwerkdag van 7 november voorgelegd aan de leden.
- Daarnaast is scholing georganiseerd voor kaderartsen zelf in een Train de trainer-cursus CASPIR van 15 november
- Op 17 januari heeft in Figi Zeist de CAHAG-conferentie 2019 plaats gevonden. Het thema was Shared decision making; Van theorie naar huisartspraktijk. Het congres was zowel op deskundigheidsbevordering als op wetenschap gericht (zie bij de betreffende commissie). Dit congres werd door 169 mensen bezocht.
- Op 9 april hebben we een actieve bijdrage geleverd aan longdagen in Ermelo waarbij meerdere relevante symposia zijn georganiseerd.

- Verder heeft de CAHAG een bijdrage geleverd aan de verdere ontwikkeling en het aanbieden van eLearning over exacerbatie-management en over astma bij kinderen in samenwerking met NeLL en Radboud Universiteit.
- In 2019 is het tweede jaar ingegaan van de Kaderopleiding Astma en COPD die in 2018 is gestart met 5 deelnemers en in 2019 verder is gegaan met 4 deelnemers.
- De samenwerking met het NHG is geïntensiveerd, in eerste instantie op bestuurlijk niveau. Over een intensievere samenwerking specifiek op het gebied van E-learning heeft een oriënterend gesprek met het NHG plaats gevonden.

TERUGBLIK ONDERSTEUNING BIJ IMPLEMENTATIE VAN ASTMA/COPD RICHTLIJNEN EN STANDAARDEN

VOORGENOMEN ACTIES ZOALS BESCHREVEN IN JAARPLAN 2019

De commissie Implementatie voert in 2019 activiteiten uit op het gebied van:

- Aanpassingen tabellen voor standaardisatie HIS (diagnostische bepalingen)
- Aanvullingen teksten Thuisarts over exacerbatie-management
- Afstemming met NHG over landelijk EVS voor exacerbatie-management
- Deelname aan project Ziektespecifieke overzichten van NHG

Hierbij wordt samengewerkt met het NHG.

Verder draagt de commissie Implementatie bij aan:

- Ontwikkeling infographics tbv diagnostiek
- Project geschikt maken CCQ voor laag geletterden
- Project Serious gaming vanuit LUMC

IN 2019 BEHAALDE RESULTATEN

- Een groot aantal bepalingen uit de NHG-Tabel Diagnostische bepalingen is (en wordt nog) onderzocht op praktische toepasbaarheid in de huisartsenpraktijk.
- Op het gebied van exacerbaties is de samenwerking met Thuisarts gezocht om de publieksinformatie hierover te verbeteren en het werken met een exacerbatie-actieplan te stimuleren.
  - Er is een tekst toegevoegd aan Thuisarts over exacerbaties bij COPD
  - Een longaanval actieplan voor COPD is toegevoegd aan Thuisarts.
  - Een tekst over exacerbaties bij astma en een longaanval actieplan voor Astma zijn aangeboden aan Thuisarts. Onderzocht wordt nog of voor deze informatie een plek beschikbaar is binnen Thuisarts.
- Er is afstemming geweest met het NHG over het landelijk formularium bij astma en COPD. Er zijn naar aanleiding hiervan afspraken gemaakt over een nauwere samenwerking op het gebied van het landelijk formularium voor astma en COPD bij de actualisatie van de NHG-standaarden.
- Er is afstemming geweest met Stichting Healthbase over het Healthbase formularium. Onduidelijkheden in het Healthbase formularium ten aanzien van het gebruik van antibiotica bij exacerbaties (leidend tot overmatig antibioticagebruik) zijn verhelderd.

- De implementatie-commissie heeft een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de nieuwe NHG-leidraad Ziektespecifieke overzichten voor HIS-leveranciers
  - Bijdrage aan een schriftelijke commentaarrronde door leden van de implementatie-commissie
  - Vertegenwoordiging in NHG-focusgroep door een kaderhuisarts uit de commissie

De richtlijn is eind 2019 gepubliceerd. De richtlijn beschrijft hoe HIS-leveranciers, volledig met hun informatiesysteem geïntegreerde, overzichten kunnen ontwikkelen over chronische aandoeningen (Astma, COPD, diabetes, Hart- en vaatziekten of een verhoogd risico daarop). Het doel hiervan is tijdsbesparing bij de zorgprofessional en meer persoonsgerichte zorg voor de patiënt.

- Er zijn verschillende tools (infographics) ontwikkeld om het diagnostische proces (met name spirometrie) te ondersteunen. Deze zijn toegevoegd aan de nieuwe CAHAG-website.
- Geïnitieerd vanuit de implementatiecommissie is, in samenwerking met universiteit Maastricht en Groningen, NHG, Longfonds en Pharos, een project gestart om de CCQ geschikt te maken voor laag-geletterden
- Een lid van de implementatie-commissie participeert in een project vanuit LUMC voor het verbeteren van de kwaliteit van zorg voor astma-patiënten door middel van serious gaming.
- De Implementatie-commissie vertegenwoordigde ook in 2019 de CAHAG bij het opstellen van de indicatoren voor de landelijke benchmark (Ineen) voor het interne kwaliteitsbeleid bij COPD en astma.
- Er is samen met NHG, overleg geweest met ZIN over de voorwaarden voor vergoeding van beweegtherapie bij COPD teneinde deze voorwaarden beter aan te laten sluiten bij de huisartsenpraktijk (gebruik van CCQ in combinatie met de ernst van de luchtwegobstructie en het aantal exacerbaties in plaats van het gebruiken van de CAT in combinatie met de mMRC en ABCD-GOLD-classificatie).
- De samenwerking met het NHG is geïntensiveerd, in eerste instantie op bestuurlijk niveau. Intensievere samenwerking specifiek op het gebied van implementatie heeft plaats gevonden in het kader van de activiteiten rondom Thuisarts, landelijk formularium, richtlijn Ziektespecifieke overzichten en de afspraken rondom vergoeding van beweegtherapie bij COPD.

TERUGBLIK ADVISERING MET BETREKKING TOT OPSTELLEN RICHTLIJNEN EN CONSENSUSTRAJECTEN

VOorgenomen activiteiten zoals beschreven in Jaarplan 2019

Advisering aan het NHG met betrekking tot actualisatie van

- NHG-standaarden Astma bij Volwassenen
- NHG-standaard COPD
- Deelname aan NHG-leidraad Ziektespecifieke overzichten voor HIS-leveranciers

Een intensievere samenwerking met het NHG op het gebied van richtlijnontwikkeling wordt gezocht.

Advisering aan de LAN met betrekking tot

- Metaplan bevorderen therapietrouw
- Richtlijn Palliatieve zorg COPD
- Richtlijn Beroepslongziekten

Advisering aan de KNGF met betrekking tot

- KNGF richtlijn COPD en beweegtherapie

Advisering aan TNO met betrekking tot

- Richtlijn astma ten behoeve van de Jeugdgezondheidszorg

IN 2019 BEHAALDE RESULTATEN

De CAHAG is in 2019 betrokken geweest bij

- Actualisatie NHG-standaarden Astma en COPD
  - Vertegenwoordiging door twee huisartsen, Niels Chavannes en Jean Muris, en één POH, Cynthia Hallensleben bij NHG-standaard Astma bij volwassenen; commentaarfase januari 2020
  - Vertegenwoordiging door twee huisartsen, Jiska Snoeck-Stroband en Erik Bisschoff en een POH, Cynthia Hallensleben bij NHG-standaard COPD, commentaarfase april 2020.
- Nieuwe NHG-leidraad Ziektespecifieke overzichten voor HIS-leveranciers
  - Commentaarronde door leden implementatie-commissie
  - Vertegenwoordiging in NHG-focusgroep door een kaderhuisarts
- Deelname bij LAN activiteiten
  - Metaplan bevorderen therapietrouw
  - Richtlijn Palliatieve zorg COPD
  - Richtlijn Beroepslongziekten
  - Ontwikkelen website Feiten en Cijfers longziekten
  - Alle deelcommissies voor het vrij ademen akkoord wat in 2020 gelanceerd gaat worden.
- Deelname aan KNGF-richtlijncommissie met betrekking tot
  - KNGF richtlijn COPD en beweegtherapie (autorisatie in 2020)
- De samenwerking met het NHG is geïntensiveerd, in eerste instantie op bestuurlijk niveau. Intensievere samenwerking specifiek op het gebied van richtlijnontwikkeling heeft plaats gevonden in het kader van de actualisatie/ontwikkeling van de NHG-richtlijnen.

TERUGBLIK NETWERKFUNCTIE VOOR EXPERTGROEP

VOORGENOMEN ACTIVITEITEN ZOALS BESCHREVEN IN JAARPLAN 2019

- Organisatie netwerkdagen t.b.v. CAHAG-leden.
- Organisatie klankbordbijeenkomsten (viermaal per jaar).
- Opstellen elektronische nieuwsbrieven
- Activiteiten discussies/enquêtes op HAweb

IN 2019 BEHAALDE RESULTATEN

- Er zijn twee netwerkdagen georganiseerd t.b.v. CAHAG-deelnemers (9 april en 7 november 2019).
- Er zijn vier klankbordbijeenkomsten georganiseerd (26 maart, 9 april, 24 september, 7 november).
- Er zijn dit jaar geen digitale nieuwsbrieven verschenen
- HAweb wordt door de CAHAG deelnemers gebruikt als intern, besloten communicatiemiddel voor het organiseren van activiteiten, het uitwisselen van informatie en discussies.

TERUGBLIK VERTEGENWOORDIGING VAN BEROEPSGROEP EN SAMENWERKING MET EXTERNEN

Er wordt gewerkt aan een functionele en goede relatie met de huisartsenkoepels LHV, NHG en InEen. Afstemming en overeenkomsten op inhoud van standpunten en richtlijnen is een voorwaarde om gezamenlijk de kwaliteit van zorg in de huisartsenpraktijk te optimaliseren. Naast de hierboven al genoemde samenwerkingsactiviteiten heeft het CAHAG bestuur structureel overleg met het LHV -en NHG bestuur:

- Er is elke zes weken een bestuurlijk overleg tussen de voorzitter van de CAHAG, de aandachtsfunctionaris NHG voor Astma/COPD en de bestuurssecretaris van het NHG.
- Er is jaarlijks een netwerkbijeenkomst met vertegenwoordigers van het bestuur van verschillende expertgroepen, georganiseerd door de LHV.
- Er is jaarlijks een bestuurlijk overleg met NHG, LHV en vertegenwoordigers vanuit DiHAG en CAHAG.

Een bijdrage tot de realisering van de CAHAG doelstelling is ook het samenwerken met andere partijen die betrokken zijn bij de zorg voor patiënten met astma en COPD. CAHAG-deelnemers zijn vertegenwoordigd in commissies van verschillende externe partijen. De CAHAG is vertegenwoordigd in en/of werkt samen met:

- LAN: Bestuurszetel CAHAG binnen LAN-bestuur. Deelname CAHAG deelnemers aan verschillende LAN werkgroepen (goed gebruik inhalatiemedicatie, feiten en cijfers longziekten, vrij ademen akkoord, Feiten en Cijfers longziekten, COPD en hartfalen, beroepslongziekten, palliatieve zorg COPD, ontwikkeling zorgpaden).
- Programma-adviseur Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten.
- Longfonds (actieplan kinderen met astma, kader regionale formularia, wetenschappelijke adviescommissie)
- Vertegenwoordiging in NRS
- Vertegenwoordiging in IPCRG
- Zorginstituut Nederland (het verbeteringsignalement Zorgtraject van mensen met COPD)
- NVALT
- NVLA
- NVK, sectie Longziekten
- V&VN Longverpleegkundigen
- V&VN Praktijkverpleegkundigen & praktijkondersteuners
- IMIS

- IVM
- Taskforce rookvrij opgroeien
- KNGF: COPD en beweegtherapie
- TNO/JGZ
- Pharos (bijdrage Handboek 'Ik heb COPD, wat kan ik doen?')

TERUGBLIK BEVORDEREN VAN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EERSTELIJS ASTMA/COPD-ZORG

Vanaf februari 2019 is Ingrid Looijmans toegetreden tot het bestuur, waar zij de portefeuille wetenschap beheert. Deze portefeuille werd voor februari 2019 beheerd door Jiska Snoeck. Jiska Snoeck heeft haar taak als voorzitter van de commissie Wetenschap en Internationale contacten neergelegd en is bestuursvoorzitter van de CAHAG geworden.

VOORGENOMEN ACTIVITEITEN ZOALS BESCHREVEN IN JAARPLAN 2019

- Qualify: Radboud Universiteit Nijmegen en de CAHAG onderzoeken welke relatie de kwaliteit van de longfunctie heeft met de kwantiteit in huisartspraktijken die zich hercertificeren voor CASPIR.
- REDUX: REDUX is een project om door scholing van zorgverleners en educatie van patiënten exacerbaties in de eerste lijn eerder te herkennen en te behandelen (o.a. onderzoek naar effect van delay herkennen en Aktie bij exacerbatie COPD).
- Overlegpartner NRS.
- Bijdrage leveren in de vorm van eigen workshops tijdens de longdagen
- Bijdrage aan ERS-congres
- Podium bieden aan wetenschappers d.m.v. publicatie in CAHAG-bulletin
- Voorbereiding voor het wetenschappelijk congres, de CAHAG Conferentie op 17 januari 2019

IN 2019 BEHAALDE RESULTATEN

In 2019 is vanuit de CAHAG aan verschillende wetenschappelijke projecten een bijdrage geleverd, te weten:

- Op 17 januari heeft het CAHAG congres plaats gevonden. Het thema was Shared decision making; Van theorie naar huisartspraktijk
- REDUX: REDUX is een project om door scholing van zorgverleners en educatie van patiënten exacerbaties in de eerste lijn eerder te herkennen en te behandelen (o.a. onderzoek naar effect van delay herkennen en Aktie bij exacerbatie COPD). In 2019 is in samenwerking met NeLL een start gemaakt met de ontwikkeling van een REDUX elearning. Deze wordt ontwikkeld voor de Nederlandse markt. Het intellectueel eigendom in het Nederlands is van de CAHAG. Een eventuele buitenlandse versie wordt eigendom van NeLL.
- Overlegpartner NRS.
- De CAHAG heeft een actieve bijdrage geleverd in de vorm van eigen workshop tijdens de longdagen
- Bijdrage aan ERS congres

- CAHAG biedt een podium aan wetenschappers d.m.v. publicatie in CAHAG-bulletin. Onderwerpen die aandacht hebben gekregen in het CAHAG bulletin 2019 zijn:
  - Nummer 1
    - CAHAG zet 10.000ste deelnemer CASPIR in het zonnetje
    - MonitAir: een slimme zelftest om de impact van longaanvallen te verminderen
    - Hulpmiddelen voor begrijpelijke zorg aan mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden en COPD
  - Nummer 2
    - Nieuwe CAHAG-voorzitter
    - De Ziektelastmeter wordt uitgebreid!
    - E-learning 'Signaleren beroepslongziekten'
    - Praktijkverpleegkundige over landsgrenzen heen
  - Nummer 3
    - Stoppen met roken heeft hoge prioriteit voor longpatiënten
    - Derdehands rook: een onderschat probleem?
    - Roken en sociaaleconomische status
    - Een rookvrije start voor ieder kind

TERUGBLIK OPSTELLEN PLAN VOOR EFFICIËNTE INTERNE EN EXTERNE COMMUNICATIE.

VOorgenomen activiteiten zoals beschreven in Jaarplan 2019

De CAHAG is blij met het grote aantal experts dat zij telt. Voor allen geldt echter dat zij drukbezette agenda's hebben waarbij slechts beperkte tijd voor de CAHAG-activiteiten vrijgemaakt kan worden. Om van die tijd zo goed mogelijk gebruik te maken is het belangrijk de leden goed en efficiënt te informeren over nieuws, activiteiten, standpunten, evenementen, etc.

Ook moet gekeken worden naar de mogelijkheden om de communicatie naar buiten (huisartsen, praktijkondersteuners, praktijkverpleegkundigen, overlegpartners en stakeholders) te vergroten. Om dit te bereiken zijn verschillende activiteiten gepland voor 2019:

- Toekennen aandachtsgebied PR aan een van de bestuursleden.
- Vernieuwing CAHAG-site en deze verder verbeteren en beter onder de aandacht brengen.
- Onderzoeken of meer verbindingen gemaakt kunnen worden tussen de centrale website en moderne communicatiemiddelen (bijvoorbeeld LinkedIn, Twitter, facebook).
- Onderzoeken of een student Marketing en Communicatie aangetrokken kan worden om een bijdrage te leveren aan de PR-activiteiten van de CAHAG als afstudeerproject.
- Onderzoeken of de afzonderlijke artikelen uit het CAHAG-bulletin hergebruikt kunnen worden.

- Onderzoeken of het mogelijk is om meer PR-momenten te halen uit afzonderlijke CAHAG-activiteiten.
- Onderzoeken of betere samenwerking met het NHG mogelijk is op het gebied van actuele nieuws-items.

IN 2019 BEHAALDE RESULTATEN

- Jean Muris heeft binnen het bestuur de portefeuille PR en communicatie als aandachtsgebied gekregen.
- Op 5 februari heeft een bestuurlijke heidag plaats gevonden met als thema Communicatie. Naar aanleiding hiervan is een bestuurlijke notitie over communicatie opgesteld. Naar aanleiding van deze notitie zijn de volgende prioriteiten en actiepunten voor 2019 geformuleerd:
  - We onderzoeken de mogelijkheden om meer emailadressen aan te maken, met een duidelijk CAHAG-handtekening.
  - We zullen onderzoeken in hoeverre we het CAHAG-bulletin alleen digitaal beschikbaar zullen stellen.
  - De nieuwe website zal worden gelanceerd
  - We zullen onderzoeken hoe we (met behulp van een student Marketing en Communicatie van Hoge School Zuyd) beter sociale media in kunnen zetten.
- Resultaten van de op de heidag geformuleerde actiepunten:
  - Mailadressen met CAHAG-handtekening: staan nog open voor realisatie in komende jaren
  - Digitalisatie CAHAG-bulletin; een gedrukt fysiek exemplaar heeft nog steeds de voorkeur. Wel zijn de CAHAG-bulletins van de afgelopen 13 jaar terug te vinden op de CAHAG-site. In 2020 zullen meer mogelijkheden van het linken van het bulletin aan de website worden onderzocht.
  - In 2019 is een nieuwe CAHAG-website de lucht in gegaan. Deze wordt regelmatig geüpdatet door de websitecommissie. Ook worden regelmatig nieuwsberichten toegevoegd.
  - Helaas is het niet gelukt een student Marketing en Communicatie te betrekken bij CAHAG
- De CAHAG heeft met een door de expertgroepen gedeelde stand gestaan op het NHG-congres. In het voortraject hier naartoe is vanuit de CAHAG intensievere samenwerking gezocht met de afdeling Marketing en Communicatie van het NHG. Afgesproken met het NHG is om in 2019 in een eerder stadium deze samenwerking ten behoeve van het NHG-congres op te zoeken. Voor 2019 heeft de samenwerking in elk geval aanvullend geleid tot:
  - Aandacht voor de kaderarts in het congres-magazine
  - Een uitlegvideo over expertgroepen, kaderhuisartsen en het NHG. Deze film was op het congres te zien in de NHG-stand.
Zie <https://vimeo.com/377498349/f9a9eee55a>
- De CAHAG heeft naast het beheer over cahag.nl ook nog het beheer over de website cahagconferentie.nl.

- Het CAHAG Bulletin is driemaal verschenen en ingestoken bij H&W en TPO in een oplage van 17.500 exemplaren. Het bulletin wordt daarnaast op de CAHAG website geplaatst. Hier zijn over 13 jaren alle bulletins terug te vinden.